

УХВАЛА
ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням 47 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Кримінального процесуального кодексу України

м. К и ї в
8 грудня 2020 року
№ 81-у/2020

Справа № 1-23/2020(392/20)

Велика палата Конституційного Суду України у складі суддів:

Тупицького Олександра Миколайовича – головуючого,
Городовенка Віктора Валентиновича,
Завгородньої Ірини Миколаївни,
Касмініна Олександра Володимировича,
Колісника Віктора Павловича,
Кривенка Віктора Васильовича,
Лемака Василя Васильовича,
Литвинова Олександра Миколайовича,
Мойсика Володимира Романовича,
Первомайського Олега Олексійовича,
Саса Сергія Володимировича – доповідача,
Сліденка Ігоря Дмитровича,
Філюка Петра Годосьовича,
Юровської Галини Валентинівни,

розглянула на засіданні питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням 47 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Кримінального процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Саса С.В. та дослідивши матеріали справи, Велика палата Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Суб'єкт права на конституційне подання – 47 народних депутатів України – звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність статтям 1, 3, частинам першій, другій статті 8, статті 21, частинам другій, третій статті 22, частинам першій, четвертій, шостій статті 41, статті 58, частині другій статті 61, частині першій статті 62, статті 64 Конституції України (конституційність) положення Кримінального процесуального кодексу України (далі – Кодекс), які стосуються спеціальної конфіскації, а саме:

- „яка є власником майна, щодо якого здійснюється процедура спеціальної конфіскації“ пункту 3 частини п'ятої статті 64²;
- пункту 6 частини першої статті 91;
- „та вирішення питання про спеціальну конфіскацію“ назви статті 100;
- частини дев'ятої статті 100 в частині спеціальної конфіскації;
- частин десятої, одинадцятої статті 100;
- „підлягає спеціальній конфіскації у підозрюваного, обвинуваченого, засудженого, третіх осіб“ абзацу першого частини першої статті 170;
- пункту 2 частини другої, частини четвертої статті 170;
- „чи спеціальної конфіскації“ першого речення абзацу першого частини дев'ятої статті 170;
- пункту 3¹ частини другої, абзацу третього частини сьомої статті 173;
- „якщо воно не підлягає спеціальній конфіскації“ частини третьої статті 174;
- „якщо майно не підлягає спеціальній конфіскації“, „та/або незастосування спеціальної конфіскації“ другого речення частини четвертої статті 174;
- „або спеціальній конфіскації“ частини першої статті 269¹;
- „та спеціальної конфіскації“ абзацу дев'ятого пункту 2 частини четвертої статті 374;

- „третя особа – у частині, що стосується її інтересів під час вирішення питання про спеціальну конфіскацію“ пункту 9² частини першої статті 393;
- „умови застосування спеціальної конфіскації“ частини першої статті 472;
- пункту 7 частини першої статті 505.

Народні депутати України вважають, що оспорювані положення Кодексу не відповідають Конституції України (є неконституційними), оскільки застосування інституту спеціальної конфіскації до особи, яка не є суб'єктом злочину, порушує принцип індивідуалізації відповідальності та презумпцію невинуватості; позбавлення права приватної власності через спеціальну конфіскацію не передбачене положеннями Основного Закону України; оспорювані положення Кодексу дають можливість поширити дію спеціальної конфіскації на діяння, які були вчинені до запровадження цього інституту.

2. Велика палата Конституційного Суду України, вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі у зв'язку з прийняттям Другою колегією суддів Першого сенату Конституційного Суду України Ухвали від 23 вересня 2020 року про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі, виходить із такого.

Відповідно до частини третьої статті 51 Закону України „Про Конституційний Суд України“ у конституційному поданні щодо конституційності акта (його окремих положень) зазначаються акт (його конкретні положення), що належить перевірити на відповідність Конституції України, та конкретні положення Конституції України, на відповідність яким належить перевірити акт (його окремі положення), а також обґрунтування тверджень щодо неконституційності акта (його окремих положень).

Аналіз конституційного подання дає підстави для висновку, що, доводячи свою позицію про неконституційність оспорюваних положень Кодексу, автори клопотання цитують положення Основного Закону України, кодексів України, міжнародних актів, наводять юридичні позиції Конституційного Суду України без аргументації їх невідповідності Конституції України, що не є обґрунтуванням тверджень щодо їх неконституційності (Ухвала Конституційного Суду України від 21 грудня 2017 року № 13-у/2017, ухвали

Великої палати Конституційного Суду України від 24 травня 2018 року № 23-у/2018, від 24 травня 2018 року № 24-у/2018, від 31 травня 2018 року № 27-у/2018, від 7 червня 2018 року № 34-у/2018).

Обґрунтування суб'єкта права на конституційне подання щодо невідповідності Конституції України оспорюваних положень Кодексу базується на власному розумінні природи спеціальної конфіскації як виду покарання, тоді як згідно з положеннями Кримінального кодексу України спеціальна конфіскація належить до інших заходів кримінально-правового характеру.

Крім того, автори клопотання висловлюють припущення, що оспорювані положення Кодексу всупереч статті 58 Конституції України дають можливість поширити дію спеціальної конфіскації на діяння, які були вчинені до набрання ними чинності. Проте такі твердження народних депутатів України не є обґрунтуванням неконституційності оспорюваних положень Кодексу, а стосуються питань правозастосування, вирішення яких не належить до повноважень Конституційного Суду України.

Конституційний Суд України неодноразово зазначав, що припущення не можуть вважатися аргументами на підтвердження неконституційності правових актів чи їх окремих положень (ухвали від 13 квітня 2004 року № 32-у/2004, від 30 червня 2011 року № 21-у/2011, від 2 вересня 2015 року № 34-у/2015).

Таким чином, суб'єкт права на конституційне подання не обґрунтував тверджень щодо неконституційності оспорюваних положень Кодексу, а отже, не дотримав вимог частини третьої статті 51 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 3 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим цим законом.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 35, 51, 52, 62, 66, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 52 Регламенту Конституційного Суду України Велика палата Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням 47 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Кримінального процесуального кодексу України на підставі пункту 3 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим цим законом.

2. Ухвала Великої палати Конституційного Суду України є остаточною.

**ВЕЛИКА ПАЛАТА
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**